

NIEWSBRIEF 19

APRIL
2013

De tijd voor jezelf nemen en pelgrim worden?

Wat vliegt de tijd...nog maar pas het magazine Omnes ontvangen en dan zit er nu al weer een Nieuwsbrief van de vereniging Pelgrims wegen naar Rome in je mailbox. Tenminste wanneer de juiste gegevens bij ons bekend waren! Bij de overgang naar een nieuw systeem bleek dat er nog al wat gestuurde post die mailboxen helemaal niet bereikte. Misschien ben je ook gebeld om de nieuwe gegevens door te geven? Hopelijk houden onze lezers ons ook in de toekomst op de hoogte van hun adresgegevens. Overigens kun je alle eerder gepubliceerde Nieuwsbrieven ook nog vinden op onze website bij *publicaties*!

Dit jaar gaan er veel pelgrims op pad: we publiceren met plezier alle gegevens op onze site, het liefst met een of andere wijze van reportage. En dat kan natuurlijk ook altijd achteraf. De redactie wil graag gevoed worden door de ervaringen van de leden. Dus een mailtje van de pelgrim onderweg ontvangen we ook graag in onze mailbox redactie@pelgrims wegen.nl! Die redactie heeft trouwens weer aanvulling nodig: vanaf het begin heeft Hans Reitsma onze geleider versterkt. Daarbij was zijn kwaliteit natuurlijk vooral beschikbaar voor de fietsende pelgrim. Hans heeft te kennen gegeven dat naast zijn dagelijkse werk het bijhouden van zijn fietsroutes nu voorrang moet krijgen. We respecteren dat besluit en danken hem oprocht voor de vele tips, boeiende artikelen en diverse andere bijdragen, die hij voor de publicaties van onze vereniging heeft verzorgd. We zoeken nu met smart liefst een fietsende pelgrim, M/of liever nog V, met talenten voor het verzorgen van bijdragen voor het magazine en de nieuwsbrieven. Het adres waar

Foto: Alfred Knol

kandidaten zich kunnen melden staat hiernaast. Eenmaal per jaar komen we bij elkaar in een gezellige sfeer, de meeste activiteiten kunnen we per telefoon of mail regelen. En ook voor deze taak geldt: naar vermogen, maar wel enthousiast voor onze vereniging! We hebben in deze Nieuwsbrief weer diverse bijdragen verzameld. Naast enkele artikelen die ervaringen beschrijven op de pagina's 3, 5 en 7, kun je ook al informatie lezen over de komende ledendag op 9 november a.s.. Deze datum kun je dus al in je agenda opnemen en je er misschien ook al verheugen op de *kunst van het pelgrimeren*. Leo Baeten start in deze Nieuwsbrief een serie artikelen over de kluizenarijen in het Rieti-dal en het prikbord bevat allerhande wetenswaardigheden. Verder strooien we wat verleidingen door deze Nieuwsbrief, die je naar www.pelgrims wegen.nl (ver)leiden. Want ook daar is regelmatig - ook door de talrijke leden die dit jaar op weg gaan - nieuw materiaal te lezen en bekijken. We wensen de pelgrims die dit jaar op weg gaan naar Rome een goede tocht. Dat deze mag brengen wat je ervan verwacht. En vergeet vooral niet te genieten van al het moois dat je beslist onderweg tegen zult gaan komen!

Redactie Nieuwsbrief

Waarom kreeg ik geen Nieuwsbrief?

Vier maal per jaar verschijnt er een digitale Nieuwsbrief, die naar alle leden wordt toegestuurd. In de praktijk blijkt dat niet iedereen deze Nieuwsbrief krijgt. Een belangrijke oorzaak daarvan is dat bij ons niet het juiste emailadres bekend is. Dus: heeft u het afgelopen jaar geen Nieuwsbrief ontvangen, stuur dan een email naar onze ledenadministratie met het juiste adres. Daarna komt alles goed.

ledenadministratie@pelgrims wegen.nl

Wimpel bestellen? Klik [hier!](#)

Overzicht routes voor fietser of lopers naar Rome!

Uw ervaringen als fietser doorgeven aan de Romegangers van morgen?

**Testimonium ontvangen?
Vul formulier op [website](#) in!**

Onderweg naar Rome in 2013... (klik op de link in de afbeeldingen!)

Ella en Peter Onderweg

Onze Route

30-03-2013
Inmiddels is er een maand verstrekken. Onze plannen hebben niet stilgestaan, maar energie hebben we vooral besteed aan voorbereiding, lijsten maken van wat er niet meer mag en van sommige dingen die we wel mee zullen nemen.
Ook kunnen we zo langzamerhand de route duidelijk maken. De laatste week is de route verlopen van Amsterdam in de richting van de Alpen. We zijn reeds opgetrokken en het Grote Rivierenpad. De volgende week zullen we langs de Alpen lopen en naar het duitse land oversteken, want Ella wil haar gebouwde grond in Gelsen aandoen. Door Zuid Duitsland trekken we verder naar Valsa en Aken. Daarna gaan we langs de Romantische Straße via Tauberbischofsheim, Rothenburg en verder naar het zuiden naar Dominiënburg. Aan de overkant van de Donau zullen we langs de Via Claudia Augusta, de oude romaanse heerweg, over Flüssen en de Reschenpas naar de steden in noord Italië gaan Bolzano, Verona, etc. Als we onze plannen van dit moment doortrekken, komen we langs de Adige in Bologna aan. Er is nog de nodige twijfel over de vervolglijnen te volgen weg. We kunnen

<http://ellapeteronderweg.wordpress.com/>

Met dank aan: [http://ellapeteronderweg.wordpress.com/](#)

Maar recente berichten & foto's

Archief

- [Informatie 2013](#)
- [Informatie 2012](#)

Categorieën

- [Overzicht](#)
- [Overzicht](#)

Volg Blog via Email

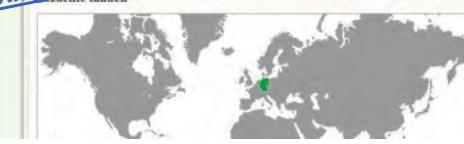
Gedownload op om dit blog te kunnen volgen. Onlangs daarna een mail die er een aantal berichten in geplaatst.

Over onze reis

We gaan begin maart 2013 beginnen. Romanische wegen, door de Alpen en de Alpenklippen. De route is nog niet definitief vastgesteld.

Overzicht landen

Greta-en-Dick-naar-Rome's reisblog

<http://greta-en-dick-naar-rome.reisblogger.nl/profiel>

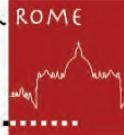
Laatste reisberichten

Overzicht locaties

Mailinglijst

Geef een e-mail vóór wij een nieuw reisbericht plaatsen

Uitnodigen

In memoriam Jeroen Gooskens

door Leo Baeten

Op 25 maart is Jeroen Gooskens na een slopende ziekte overleden. Onder de pelgrims naar Santiago was hij bekend door zijn prachtige boek "Ver onderweg", zijn voordrachten, lezingen, artikelen en boekbesprekingen én zijn website Compostela.nl. Maar of het einddoel van een pelgrimstocht nu Santiago of Rome is, Jeroen Gooskens sprak echt alle pelgrims aan. Onderweg te zijn, dat was het doel waar het volgens hem uiteindelijk om ging.

Medio 2012 had ik het genoegen een interview met Jeroen Gooskens te mogen filmen. Hij was toen al ernstig ziek, maar toch wilde hij voor een laatste keer graag zijn verhaal vertellen. Ik leerde hem bij die gelegenheid kennen als een mensen-mens, warm, begaan met de mensen. Open en eerlijk, ruimte gevend aan anderen en andere opvattingen. Een geboren verhalenverteller. Schrijver was hij ook. Het verhaal van zijn camino, prachtig beschreven in "Ver Onderweg" raakte menig pelgrim in zijn ziel, deed voor hem of haar de eigen camino herbeleven, voegde er een dimensie aan toe en stimuleerde aanstaande pelgrims om te gaan. Ontroerend was het eind van het interview toen hij met trillende stem het slot van "Ver onderweg" voorlas. "Nu is de cirkel rond, de droom is gedroomd. Om me heen sluit zich het heelal van water als een reusachtige baarmoeder. Ik ben er. Wat dover, wat wijzer. Hier zijn geen woorden voor. Dit is het einde".

Jeroen Gooskens is geboren en getogen in Eindhoven. In 1958 trad hij in bij de Augustijnen en werd in 1965 tot priester gewijd. Daarna volgde een studie psychologie aan de universiteit in Utrecht. In die jaren was hij ook werkzaam als studentenpastor in Utrecht, maar hij werd in 1969 vanwege zijn huwelijksplannen gesuspendeerd (moeilijk woord voor 'uit het ambt gegooid'). In 1970 trouwde hij en werd hij aan

de universiteit van Nijmegen studentenpsycholoog. Twintig jaar later maakte zijn toenemende slechthorendheid hieraan een vroegtijdig einde. Als 'rite de passage' liep Jeroen Gooskens in 1991/1992/1993 van huis uit naar Santiago de Compostela en schreef het boek "Ver Onderweg" over dit drieluik. De titel van het boek had een dubbele betekenis. Jeroen was "ver" van huis én onderweg had hij veel "gezien" (naar het Spaanse woord "ver" voor zien, beleven, meemaken). Na zijn eerste pelgrimstocht had het wandelvirus Jeroen Gooskens te pakken en in de daaropvolgende jaren volgden nog meerdere wandeltochten naar Santiago. Zelf schreef hij hierover: "Steeds opnieuw wandelen om los te laten, uit de wereld van koning file en vrouw holle. Stap voor stap op weg in gepaste vertraging, schier eindeloze herhaling zonder verveling, de ogen open voor het wonder van de natuur en het hart vol van het geheim van de stilte dat alle dwaze drama van onze wereld in de schaduw stelt".

Tijdens het interview ervoer ik dat Jeroen Gooskens dankbaar was voor het leven, voor de wonderen van de natuur, voor de genegenheid van mensen. Ondanks de aftakeling van zijn lichaam door zijn ziekte, genoot hij nog van de kleine dingen. De zon in zijn kamer, de eerste lentegeluiden van de vogels, het bezoek van vrienden, de warmte van zijn dierbaren. "Zo is sterren ook de moeite waard om mee te maken" zei hij. Voor Jeroen Gooskens is nu de cirkel rond.

*Langs de jaren voordien gaat zijn tocht.
De wandelaar hijgt. Bij het achterlaten
van niets ervaart hij hoe alles blijft.
In over elkaar gelegde landschappen
vindt hij stap voor stap zijn leven terug.*
(onbekende bron)

De kunst van het pelgrimeren

Thema Ontmoetingsdag 9 november 2013 College de Heemlanden Houten

door Cor Kuyvenhoven

Op 9 november van dit jaar is onze jaarlijkse leden- en ontmoetingsdag weer gepland. En net als vorig jaar met ons lustrum, treffen we elkaar in College de Heemlanden in Houten, vlak achter het station. Voorafgaande aan de dag vindt de algemene ledenvergadering plaats van 10 – 11 uur. Vanaf 11 uur gaat de ontmoetingsdag van start.

Voor wie

Uiteraard is deze dag voor alle leden bestemd, zij hebben gratis entree. Maar ook voor niet-leden biedt de dag veel interessante onderdelen. We hebben gemerkt dat een heel groot deel van de aanwezigen graag informatie wil hebben ten behoeve van hun tocht naar Rome.

Deze dag gaat daar voor een groot deel in voorzien.

De werkgroep bestaande uit Patricia Cuelenaere, Everdine Geerling en Hans van der Kooi proberen er onder inspirerende begeleiding van Cor Kuyvenhoven een waardevolle dag van te maken. Uiteraard vergeten we daarbij hen die reeds naar Rome liepen of fietsten niet. Met hen vragen we ons af hoe je dat pelgrimsgevoel vast kunt houden wanneer je weer thuis bent. Zou je er niet een mooi verhaal over kunnen schrijven of een boeiende presentatie kunnen verzorgen?

Wat is anders dan anders?

- * Ten eerste de entree: voor leden is die gratis, niet-leden betalen € 5.
- * We breiden de lunch uit met enkele warme gerechten; ook hier betalen niet-leden iets meer dan de leden.
- * We hebben geen plenaire spreker aan het begin.
- * De aula wordt door middel van fleurige marktkramen omgetoverd tot een Piazza di pellegrini.
- * Er komt een café Via Via waar ervaren lopers en fietsers je over specifieke routes alle informatie zullen geven.

Wat is er te doen?

- Je ziet pelgrimskunst en je kunt daar zelf mee aan de slag
- Als afsluiting wordt er 's middags een boeiend verhaal gehouden met tientallen illustraties over de prachtige kunstschatlen langs de oude Via Francigena
- er zijn handgesneden pelgrimsstokken te koop
- je discussieert met het bestuur over de richting die de vereniging in zou moeten slaan
- gerichte informatie voor wandelaars en voor fietsers: wat neem je mee, wat niet, hoe pak je je rugzak in (of je fietstas)
- leren omgaan met kompas en GPS
- leer hoe een goed blog te maken
- ga zelf op pad, wandel door de groene buitenranden van Houten
- voor de thuisblijvers: niet mee gaan maar wel mee(be-)leven – hoe doe je dat eigenlijk
- brainstormen over het zelf opzetten van of mee helpen runnen van een pelgrimsherberg in Italië, lijkt dat je wat? Kom dan meepraten! Hoe kun je het pelgrimsgevoel na afloop van je tocht vasthouden, gebruiken in je dagelijks leven? We vertellen het aan elkaar.

[Speld: klik hier!](#)

Foto wedstrijd

Velen van ons herkennen het: je hebt onderweg veel foto's gemaakt, maar één of twee schieten er echt uit. Soms zijn het schitterende opnamen gewoon vanuit zichzelf, vaker nog hebben ze een hele duidelijke lading voor jou gekregen. Ze markeren een speciaal moment, een bijzonder gevoel.

Wij roepen je op om dit keer een foto in te sturen die past bij het thema: de kunst van het pelgrimeren. Zend die foto digitaal naar ons toe. Op de dag zelf laten we in één continu doorlopende presentatie al die tientallen bijzondere foto's zien.

Stuur je foto naar redactie@pelgrims wegen.nl; geef de foto je eigen naam en titel of vermeldt je naam en titel duidelijk in de mail!

Pere Grinus

Gallische voorzieningen

door Arnoud Boerwinkel

Soixante-huitards, oftewel achtenzestigers worden ze in Frankrijk genoemd. De generatie die de revolte van mei 1968 heeft meegemaakt en nog steeds in grote lijnen achter hun idealen van die tijd staat. Oude provo's zouden wij ze misschien noemen. Zulke mensen zijn Philippe en Marie-Claire. Een geweldig stel! De ontmoeting is al bijzonder. Ik kom het dorp Vandoncourt (Doubs) binnenlopen na een moeizame dag vol grote en kleine tegenslagen. Het ging gewoon niet lekker: bijna geen menselijk contact gehad, geen denderend landschap, paar keer misgelopen en tenslotte is ook het telefoonnummer van de gîte die in dit dorp zou moeten zijn afgesloten. Dus dat wordt bedelen om een overnachtingsplek of weer wild kamperen, bedenk ik met tegenzin.

Bij de toegangsweg tot het dorp tref ik een informatiebord met een mededeling voor wandelaars. "Als u gebruik wilt maken van de gîte, bel dan dit nummer". Ik krijg meteen een vriendelijke dame aan de telefoon en terwijl ik met haar sta te bellen nodigt een heer mij uit in zijn auto plaats te nemen. "Zeg maar tegen mijn vrouw dat ik je al heb opgepikt".

"Ja", zegt hij, "officieel bestaat deze gîte niet meer, want hij voldoet niet aan de eisen. Ik had namelijk geen zin om 20.000 euro te betalen voor een brandtrap. En dat is verplicht tegenwoordig. Maar de burgemeester heeft me gevraagd de gîte vooral open te houden, want we willen hier wandelaars graag gastvrij ontvangen. Vandaar dat hij een oogje dicht doet. En omdat jij de enige gast bent vandaag nodig ik je uit bij mij thuis. Kun je meteen een duik nemen in mijn zwembad..."

En zo lig ik een kwartiertje later baantjes te trekken in zijn zelfgebouwde zwembadje met glazen overkapping. Een soort broeikasje dus met water dat door de warmte van de zon een zeer aangename temperatuur heeft. Het woonhuis van het echtpaar staat helemaal volgestouwd met spullen. Enorme oude kasten vol met boeken en kunstvoorwerpen, elke vierkante centimeter van elke muur bedekt met schilderijen. Houten lambrisering, dikke oude tapijten op de vloer. Alles behoorlijk vies, stoffig en smoezelig, maar met een sfeer van warme, ongedwongen gastvrijheid. De avond brengen we door onder het genot van een prima door hem verzorgde maaltijd, rijkelijk voorzien van drank en smakelijke kazen. Maar vooral druk in gesprek met elkaar over de politiek. Van Sarkozy en Hollande tot en met de eenwording van Europa. Over Nederland als belastingparadijs ('Jullie, Bataven maken het de multinationals wel erg naar de zin...'). En over wandelen. Philippe noemt zichzelf "randonneur van geboorte" en heeft in zijn leven zowel te voet als te paard (!) enorme afstanden afgelegd. Het stel brengt zijn oude idealen in praktijk door allerlei kleinschalige projecten in de regio te ondersteunen, waaronder een kleine winkelvoorziening in het dorp. En zo bij te dragen aan de vitaliteit van het boereland.

Die staat ernstig onder druk. De verschraling van het voorzieningenaanbod in Frankrijks 'buitengewesten' is dramatisch. En hinderlijk voor lange afstandswandelaars. Natuurlijk is de populariteit van de auto daar voor een groot deel debeit aan. Maar ook de regelgeving wordt mij door meerdere mensen als oorzaak genoemd. Hotels moeten aan hoge eisen voldoen op het gebied van brandveiligheid en hygiëne. En dat maakt de exploitatie voor kleine ondernemers haast onmogelijk.

Zo kan het gebeuren dat ik in een dorp aankom waar ik op papier de keus heb uit vier hotels. Van de eerste zijn de luiken dicht. Op een bord aan de gevel prijkt de tekst *A VENDRE* (te koop). Nummer twee laat mij via een briefje aan de deur weten dat ze wegens vakantie gesloten zijn. En dat midden in de zomer. Nummer drie blijkt van dezelfde eigenaar als nummer twee. Dus ook vakantiesluiting. Nummer vier tenslotte is een groot gezinshotel waar ze beweren geen plek te hebben voor een wandelaar alleen. Of zouden ze geen zin in mij hebben? Ontgoocheld loop ik rond in het verlaten dorp en ik overweeg een beroep te doen op mijn pelgrimstatus door bij de kerk aan te kloppen. Maar ik heb het lef niet de plaatselijke pastoor lastig te vallen met mijn problemen. Dus besluit ik uiteindelijk mijn tentje in de uithoek van een weilandje neer te zetten, vlakbij een snel stromend riviertje. Het stroompje is nauwelijks twintig centimeter diep: net genoeg om op de buik liggend een kort, verfrissend bad te nemen. Verkwikt schuif ik even later in mijn slaapzak en glijd ik weg in een diepe slaap.

Ook het winkelbestand in het noordoosten van Frankrijk is de laatste jaren tot een abso-luut minimum gedaald. Menig dorp is ontzield door de aanblik van leeg-staande slagerijen, bakkers, groentewinkels en cafés. Voor automobilisten is dat geen probleem. Die stappen met het hele gezin in de wagen en scheuren vervolgens naar het 'centre commercial'. Daar kunnen ze in een keer de kofferbak volgooiden met alles wat ze nodig hebben, van *baguette* tot boormachine en van *foie gras* tot tuin-ameublement.

Bij de eigenaar van een piepklein winkeltje in een minidorpje verbaasde ik me erover dat hij überhaupt bestond. Want in mijn gidsje stond niets over winkelvoorzieningen vermeld. Hij vertelde dat hij ook wandelaars kampeerlegenheid bood. Maar mijn suggestie zich als zodanig in het wandelgidsje te laten registreren wees hij van de hand. "Dan moet ik aan duizend regeltjes voldoen. Daar voel ik niets voor."

De regelgeving leidt ook tot bizarre situaties. Zo kan het gebeuren dat je hoog in de bergen in een hut aankomt die alleen na een zware beklimming te voet bereikbaar is. En dan toch tref je daar een volledig geoutilleerd, maar nog nooit gebruikt invalidentoilet aan. Voor mensen in een rolstoel die van z'n levensdagen nooit op die plek zullen komen. Of het moet zijn per helikopter.

Vreemde snuiters, die Galliërs....

Foto's: Arnoud Boerwinkel

Van Badia Prataglia tot Spello

**Reisverslag van Jos de Ridder en Jan Leussink
over het eerste gedeelte van de
Franciscaanse voetreis, december 2012**

ETAPPE 108 : BADIA PRATAGLIA – CHIUSI DELLA Verna

Vannacht hebben we goed geslapen. Als we opstaan, lijkt het wel herfst. Het is koud, er staat een harde wind en de lucht is erg donker. Zeven uur staan we op, half acht ontbijten we. De eigenaresse van de Albergo verzorgt alles netjes. We rekenen af en vertrekken om acht uur. Tegenover het hotel kopen we onze lunch in een winkeltje en dan echt op pad. We moeten eerst weer een flinke klim maken, bijna 300 meter naar de Poggio della Cesta. [...] De markante berg La Verna komt steeds dichterbij. Uiteindelijk kruisen we een asfaltweg en beginnen in een prachtig bos, vol grote met mos begroeide rotsblokken, de slotklim. Ineens zien we het klooster La Verna liggen, hoog boven ons op de rotsen. Een stukje verder komen we bij een afgesloten toegangshek. We kunnen er omheen via een trapje. Over een oude weg, fraai be-

straat met oude stenen, bereiken we het uitgestrekte kloostercomplex. We bekijken de diverse ruimtes en realiseren ons dat we vrijwel niets van Franciscus weten. In elk geval zijn we onder de indruk van de sfeer, die we hier ervaren. We gaan weer verder naar Chiusi della Verna.

[lees [hier](#) verder]

**Websites
Mijmeringen
Ervaringen
Weblogs
Verslagen
Foto's
Tekeningen
Herinneringen
Adviezen
Beeldmateriaal**

2012

- Arnoud Boerwinkel uit Amsterdam; Gr5
- Luc Iep van Rome; Luc Iep van Rome naar Antwerpen via Franciscaanse voetreis, GEA, Sluigen pas, Wandelroute, Romantische Strasse;
- Albert Beekers en Ineke Holtema; ER, Romantische Strasse, Claudia Augusta, Godeweg, FV
- Hans van Dulmenbooden, GR5, Nice, Via della Costa, Via Francigena
- Renger van der Brink uit Heerde;
- Marc Koch uit Rheden, tot Assisi, Reschamps
- Hans en Henny van der Kooi uit Amersfoort, Via Francigena;
- Sterk Andela, van Rome naar Amselvenen;
- Uta en Win Avis uit Wageningen;
- Clement Coelzer uit Oostakker (Gent); Rudy en Nelleke Dominicus uit Emmerich am Rhein (Dtsl);
- Noud Muijs uit Den Haag; stadswandeling Valkenwaard;
- Anne-Marie Reimert uit Den Haag;
- Frank Sierhuis uit Groningen en Janis Kolodis uit Canada, vertrekken uit Groningen;
- Willem en Mieke Umbach uit Heino;
- Jos Vanmerkerken, vertrekken uit Keulen;
- Jan en Joke Versloot uit Nijkerk, ER, Romantische Strasse en de Via Claudia Augusta en Reschamps;
- Fokke en Marthe Wijngaarden, ER, Romantische Strasse, Claudia Augusta, Reschamps;

2010

- Marc Koch uit Rheden;
- Karel Leete uit Den Helder en Reinert Wentink uit Anna Paulowna, via Reitsma's fietsroute
- Andre Mom uit Leiden, via de Reschamps;
- Arne en Anneke Nijhuis uit Luchten, via de Reschamps;
- Ineke Spoedareberg, via Francigena;
- Evelien Apeldoorn en Cor Knijnenhoven; via Francigena
- Cor Blokdyk en Henk Drayer, via Francigena
- Iens en Tea Doorn uit Assen; via de Reschamps;
- Pieter Quilje, GR5, Nancy, Besançon, Pontarlier, Via Francigena;
- Christa Thoelen en Pim Hunfeld uit Rotterdam; GR5 en Via Francigena
- Clarke van der Will uit Barendrecht, via de Reschamps;

2011

- Ad van Straten en Amy Damien uit Hoeven;
- Frank Vinken uit Oosterhout, Johan Sijkerbuijk uit Goids en Toline Martens uit Roosendaal
- Antoon Reijnders uit Clessel en Hans van Oerdijk uit Vlieland
- Douwe Broeren uit Amsterdam
- Kees en Joanne Most uit Hoensbroek, fietsen naar Rome terug
- Henk Schilder uit Harderwijk
- Henk Nijland uit Duiven
- Wim Bressers uit Breukelen;
- Matje Vosselman uit Ermelo;
- Wouter en Martijn

2010

- Wim Bressers uit Boxtel;
- Herman Beyers;
- Wim van der Putten;
- Wim Kleinen uit Prinsenbeek
- Handbikker Jan Hollen
- Henk Nijland uit Duiven
- Herman Robbers uit Breukelen;
- Matje Vosselman uit Ermelo;
- Wouter en Martijn

2009

- Ardo Arendse en Ronald Goossens;
- Jack Koelen;
- Jan en Ineke Blom
- Weblog van Kris Claes en Berthold Meers;

2008

- Joris, Jasper en Guus

2003 en ouder

- Theo en Lyda Warmerdam, in 1997

**Klik
op de
afbeeldingen
van de websites van
wandelaars
of die van fietsers**

**of ga direct naar
www.pelgrims wegen.nl
> Alle linken leiden
naar Rome > websites!
Doen!**

La Foresta Over enkele kluizenarijen in het Rieti-dal deel 1

door Leo Baeten

In de wandelgids "Een Franciscaanse voetreis" beschrijft Kees Roodenburg een route van Florence via Assisi naar Rome over paden waarover Franciscus van Assisi (1182-1226) bijna achthonderd jaar geleden heeft gelopen. Op deze pelgrimsweg naar Rome passeert de wandelaar diverse plaatsen waar herinneringen aan Franciscus nog zichtbaar aanwezig zijn. In de komende Nieuwsbrieven worden een viertal kluizenarijen in het Rieti-dal beschreven. Deze keer met die van La Foresta...

Op de dagtocht van Poggio Bustone naar Rieti passeert de wandelaar vijf kilometer voor het einddoel het klooster La Foresta, het woud. La Foresta ligt verborgen in dichte bossen en eerst op korte afstand wordt het klooster tussen de bomen zichtbaar. Tegenover de ingang staat een moderne beeldengroep van Franciscus die te midden van enige broeders het Zonnelied zingt. Sommige geleerden veronderstellen dat Franciscus in La Foresta (een deel van) dit prachtige loflied over broeder zon en zuster maan dichtte. Naast het klooster vallen goed verzorgde tuinen op en het gebouw is on Italiaans goed onderhouden. Voor de wandelaars staat de deur altijd open en voor een rondleiding is alle tijd.

In de tijd van Franciscus bestond La Foresta uit een kapelletje en een schuurtje waarin een priester woonde. In de vierde eeuw werd het huidige klooster gebouwd. In het kloosterpand is het oude kapelletje meteen rechts van de ingang. Het staat loodrecht op de grotere kerk die uit de eerste helft van de veertiende eeuw dateert. In 1947 werd de kapel in de oorspronkelijke staat teruggebracht. De oude bodem is door enkele glasvensters in de huidige vloer te zien. Ook het schuurtje is nog te bezichtigen, alhoewel het in de loop der tijd wel aanzienlijk verbouwd werd. Aan de achterzijde van het klooster leidt een trap naar een uit vier rotswanden bestaande spelonk. Het is een van de talloze verscholen plekken die Franciscus graag gebruikte om in alle rust te bidden.

In de zomer van 1225 verbleef Franciscus enige tijd in La Foresta. Hij was pas drieënveertig jaar maar zijn lichaam was afgeleefd door zijn barbaarse levenswijze. Vermoed wordt dat Franciscus door zijn contacten met melaatsen ook deze ziekte opgelopen had. Daarnaast maakte een oogziekte het geringste licht een kwelling voor hem. Broeder ezels zoals Franciscus zijn lichaam noemde, verdiende evenwel geen zorg en hij weigerde geneeskundige hulp. Eerst na grote aandrang van kerkelijke autoriteiten stemde hij toe in een behandeling van zijn ogen door een arts uit Rieti. Franciscus ging op weg naar Rieti en toen hij de plaats naderde kwamen hem zo veel mensen tegemoet dat hij uitweek naar een kerk daar ongeveer vijf kilometer vandaan. Daar kreeg hij gastvrij onderdak van de priester die bij de kerk woonde. Volgens de traditie is de plaats waar Franciscus verbleef La Foresta. Zodra de mensen hoorden dat hij daar verbleef, trokken ze er in groten getale heen om hem te zien, met als gevolg dat de wijngaard van de priester geheel verwoest werd. De priester was boos op Franciscus en betreureerde het dat hij hem in zijn huis had opgenomen.

De verwikkelingen in La Foresta zijn opgetekend in *I Fioretti* (De bloempjes), een in de tweede helft van de veertiende eeuw in de Toscaanse volkstaal geschreven bloemlezing van anekdotes en mirakelverhalen over Franciscus. Het boekje is van een kinderlijke eenvoud en heeft zich in een grote populariteit mogen verheugen. Het "bloempje" over La Foresta verhaalt dat de boze priester zijn beklag deed bij Franciscus. Die vroeg hem hoeveel vaten wijn de wijngaard opleverde wanneer de oogst op zijn best was. De priester antwoordde dat de beste oogst twaalf vaten bedroeg. Franciscus beloofde dat de pastoor dit jaar twintig vaten zou oogsten als de mensen mochten blijven. Hij was weliswaar naar La Foresta gegaan om de stilte te zoeken, maar kon het niet over zijn hart verkrijgen de mensen weg te sturen. Door de vele bezoekers werd de wijngaard zo vertrapt en leeggeroofd, dat er niet meer dan enkele magere trosjes over waren. Maar toen het tijd was om te oogsten, geschiedde het wonder! De priester deed de paar trosjes

druiven in de kuip en perste ze. En zoals Franciscus had beloofd, oogstte hij twintig vaten uitstekende wijn. In het schuurtje is de kuip nog steeds te bewonderen.

In onze tijd wordt La Foresta bewoond door een gemeenschap van jonge (drugs)verslaafden. Onder leiding van Franciscanen verblijven ze hier als voorbereiding op hun terugkeer in de maatschappij. Dat vraagt veel tijd: twee, drie jaar en soms nog langer. De jongeren werken in de tuin en onderhouden de gebouwen. Dit verklaart waarom de tuinen er zo mooi bijliggen en de gebouwen goed onderhouden zijn. De jongeren vormen een echte levensgemeenschap.

Of iemand het gewone leven weer kan oppakken bepalen ze samen. De gemeenschap heet *Mondo X Comunità di Vita*, levensgemeenschap wereld X. De "X" in de naam verwijst naar de wiskundige x, de onbekende, de grootheid die gezocht moet worden. Door het samenleven en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor klooster en tuin worden de jongeren omgevormd tot mensen die hun verantwoordelijkheden in de maatschappij leren kennen. In La Foresta ervaart de passende wandelaar dat mensen in de marge van de maatschappij extra zorg en liefde nodig hebben. Franciscus verzorgde liefdevol melaatsen: de uitgestotenen in de middeleeuwse maatschappij. Wat nu in La Foresta gebeurt is een letterlijke vertaling hiervan naar onze tijd. Wat de Franciscanen hier doen is indrukwekkend.

Tijdens de lange afdaling naar het overnachtingadres in Rieti heeft de wandelaar alle tijd om zijn ervaringen in La Foresta nog eens de revue te laten passeren. Het korte verblijf is een tastbare kennismaking met Franciscus: zijn eenvoud, zijn soberheid, zijn verachting van "broeder ezels" en zijn kunstenaarschap. Dat geleerdene over stechelen of Franciscus wel echt in La Foresta is geweest en of hij daar (een deel van) het Zonnelied heeft gedicht is voor de beleving niet relevant.

Foto's: Leo Baeten

Wandelen Een filosofische gids

Tot rust komen, één worden met de natuur, voldoening: de zegeningen van het wandelen spreken steeds meer mensen aan. Voor lopen is geen scholing, techniek, materiaal of geld nodig. Alleen een lijf, ruimte en tijd. Wandelen wordt door de hoogleraar filosofie aan de universiteit van Parijs, Frédéric Gros, nadrukkelijk beschreven als een filosofische daad en als een spirituele ervaring. Voor veel grote historische filosofische of literaire figuren was ook lopen een manier om gedachten te ontwikkelen of inspiratie op te doen: Arthur Rimbaud, Friedrich Nietzsche, Mahatma Gandhi en Immanuel Kant. Ook existentiële mystieke en culturele aspecten van het lopen komen in dit boek ter sprake: eeuwigheid, eenzaamheid, stilte, traagheid, vrijheid en de pelgrimstocht. Wandelen zal veel mensen, die het niet van zichzelf weten, tonen dat ze eigenlijk wandelende denkers zijn. In dit onlangs verschenen boek wijdt Gros een hoofdstuk aan het *Op pelgrimstocht gaan*, waarbij hij constateert dat men niet praat over de weg naar Rome of naar Jeruzalem, maar wel over de wegen naar Santiago. [...] Het grote succes van Santiago is te danken aan de combinatie van de weg en het einddoel. De mystieke grootsheid van de pelgrimstocht ligt volgens de filosoof Gros in het feit dat zowel de route als het heiligdom waar de pelgrim naar toe trekt worden gesacraliseerd. Daarmee geeft Frédéric Gros aan dat hij nog geen recente tocht naar Rome heeft ondernomen. Maar het blijft een mooi geschreven en verrassend boek dat aanzet tot wandelen. En ook een boek dat mooi is in al zijn eenvoud.

Frédéric Gros, *Wandelen. Een filosofische gids*. De Bezige Bij 2013 €16.90

Vervreemding [al dat racen en rennen, waar is dat goed voor?]

door Arnold Spijker

Pelgrimeren heeft interessante overeenkomsten met het leven. De blokkades die je tegenkomt. Diepe plassen. Je kunt er doorheen gaan. Dan krijg je misschien natte voeten. Misschien maak je maar liever even een omweggetje. Al wandelend krijgen de dingen om je heen ook een andere betekenis. Een boom of een steen zijn niet uitsluitend een boom of een steen. Als je al wat langer wandelt, zie je ze plotseling ook als een geweldige plek om even uit te rusten. Even wat te drinken of wat eten. Banken staan er niet overal.

Gisteren zijn we in Trier aangekomen. We gaan naar het postkantoor om weer twee kilo bagage naar huis te sturen.

Blijken we allemaal niet nodig te hebben. Sterker, het meeste van deze ballast kunnen we missen als kiespijn. Wat sleept een mens toch allemaal mee in z'n leven. Op zo'n pelgrimage ervaar je dat dit ook op het geestelijke vlak telt. Ook psychisch kunnen we vaak heel wat ballast kwijt. Dat maakt het leven ongetwijfeld simpeler. Al die bagage die terug kan, heerlijk.

Het regent in Trier. We bezoeken het graf van apostel Mattheus. Wat we eigenlijk niet begrijpen is de ongelooflijke rust in die kerk. Bijna geen bezoekers. Zou Mattheus niet zo de moeite waard zijn? Om 12 uur komen tamelijk jonge monniken bidden en zingen. We blijven even om te luisteren. Vanmorgen zijn we met regen vertrokken op de Ausioniusweg. We pakken deze route op bij de Paulinuskerk. Behalve een gpx-file weten we heel weinig van deze route. Die gpx-file heb ik na lang zoeken op internet weten te vinden. We wilden perse een wandelpad van Trier naar Bingen aan de Rijn vinden.

Nu we de route hebben gevonden is deze feitelijk heel goed aangegeven en vrij eenvoudig te volgen. Wat ons direct opvalt is dat er onderweg tamelijk veel restaurants en overnachtingsmogelijkheden aangeboden worden. Veel meer dan we eigenlijk verwacht hadden. In Ruer drinken we koffie. De jonge kok, tevens eigenaar is nog heel enthousiast over zijn bedrijf. Hij vertelt dat hij eigenlijk geen Duits bloed heeft. Er stroomt ook Nederlands bloed door zijn aderen. Interessant hoe je zo tot gesprekken komt. Als je pelgrimeert heb je de tijd. Sta je meer open, lijkt het wel. Ik merk dat mensen dat fijn vinden en dan ook tijd voor jou hebben.

We moeten weer verder op weg. Onderweg ontmoeten we een man die ook de Ausioniusweg loopt, alleen in tegengestelde richting. Hij vertelt ons dat we nog zware trajecten tegen zullen komen. Hij is enorm enthousiast over de omgeving. Alhoewel hij zelf uit Trier komt, kent hij dit gebied vrijwel niet. Ik denk: vaak zien we de schoonheid in onze eigen omgeving niet. We racen er regelmatig aan voorbij.

De zon schijnt weer. Wat een verschil, vind ik. Droog of Regen. Met name een regenfront is belabberd. We lopen een pittig traject. We moeten regelmatig behoorlijk klimmen. Ik krijg last van mijn linker achillespees. Ik heb mezelf dus ondanks het terugsturen van bagage te zwaar belast. Na 25 kilometer bereiken we Graphensdorn. We overnachten in een zeer rustig gelegen gasthuis. We lopen nog even door het 130 zielen tellende dorpje. Een watertje bij een brug. Mooi. 's Avonds eten we in een lokaaltje. Opvallend hoe groot die menulijst in zo'n gat is.

Vanmorgen moeten we op tijd opstaan. Mevrouw moet weg en anders kunnen we niet meer ontbijten. Vandaag willen we nu wel eens een korte route gaan lopen. We besluiten naar Gonzerath te gaan. Dat ligt iets uit onze route. Mevrouw regelt een kamer voor ons. Onderweg hebben we geweldige vergezichten. We snijden onze route wat af.

We zien in dit plaatsje drie overnachtingsmogelijkheden. Daarnaast zien we ook nog eens een supermarkt en een bakker. Ons broodje met beleg hebben we voor morgen alvast te pakken. Kortom voor ons is het helemaal goed.

Op een zonnige dag beginnen we onze etappe. Ons doel is Horbruch. We hebben geen overnachting gereserveerd. We willen het eens zonder doen. Zo nu maar kijken wat daarvan terecht komt. We kiezen zelf weer een weg om op de route te komen. Dat lukt zonder problemen. Onderweg bezoeken we Belgium, een bezoekerscentrum. Wel aardig, alhoewel we niet geheel onder de indruk zijn.

Buiten gaan we lekker in het zonnetje op een bank zitten. Behalve een windje horen we heel in de verte wat gebrom van een autoweg. De autootjes zijn net die van een modelspoorbaan. Ze lijken totaal zinloos heen en weer te zoeven. Zitten er mensen in die blikjes? Waar zijn die in vredesnaam allemaal mee bezig? Ons ritme is door het wandelen vertraagd. We hebben nog nauwelijks contact met het ritme van die snelheidsmonsters daar in de verte. We lijken in een parallelle wereld te lopen. We ervaren een soort zinloosheid van al die hectiek. Wat heeft een mens toch eigenlijk weinig nodig om gelukkig te zijn. Al dat racen en rennen, waar is dat goed voor? Wij zien er de zin niet van in. We zijn ervan vervreemd...

Prikbord ✓ Prikbord ✓ Prikbord ✓ Prikbord

Begeleide pelgrimswandelingen?

Tijdens de laatste Fiets- en Wandelbeurs merkten we dat er meerdere malen door bezoekers aan ons werd gevraagd of wij als vereniging ook begeleide wandelingen naar Rome organiseerden. Daar is blijkbaar behoefte aan. En dat is misschien niet zo gek. Voor hen die alleen lopen helemaal niets vinden, voor hen die niet overweg kunnen met kaart, kompas of GPS, of voor hen die werkelijk geen woord Italiaans spreken zou zo'n wandeling in een kleine groep misschien wel ideaal zijn.

Nu is het zo dat wij als vereniging Pelgrims wegen naar Rome zulke wandelingen niet organiseren, maar één van onze bestuursleden doet dat op persoonlijke titel wel.

Cor Kuyvenhoven organiseert pelgrimswandelingen langs de Via Francigena, maar ook langs de camino (Camino Portugese) of langs de Ökumenischer Pilgerweg. Ook loopt hij met groepjes tot 8 mensen in Roemenië en door de bergen in Bulgarije.

Interesse? Kijk op tevoetisgoed.nl
of mail hem: deverbinding@zeelandnet.nl

Meld je weblog aan

Veel pelgrims houden tegenwoordig een weblog bij zodat het thuisfront kan meegenieten van je ervaringen. Wanneer je ons je weblogadres doorgeeft, dan maken wij een link zodat ook anderen - je hebt geen idee hoeveel dat er zijn - jou kunnen volgen. Stuur een mail naar: webmaster@pelgrims wegen.nl

Rome aankomst zondag 26 juni 2011 tijdstip: 11.55!!
Overhandiging oorkonde Friezenkerk.

Fran van Kraaij
Hans van Zanten
Utrecht

Fietsmaatje gezocht

Energieke sportieve vrouw, gepensioneerd, zoekt een tochtgenoot m/v voor een fietstocht naar Rome. Vertrek eind mei 2013. Route enz. in gezamenlijk overleg!

Wie durft?

Reacties naar: j.v.kasteren@kpnmail.nl

Maatje gezocht

om mee naar Jeruzalem te fietsen

Na een inspirerende tocht naar Rome in 2012 en een geweldige pelgrimstocht naar Santiago in 2010, wil ik graag naar Jeruzalem fietsen. Zijn er pelgrims die de tocht al gemaakt hebben en hun info met mij willen delen? Wellicht zijn er ook pelgrims dit ook van plan zijn, misschien passen wij bij elkaar en kunnen de tocht gezamenlijk maken. Ik wil weer als pelgrim gaan en zoveel mogelijk slapen bij kerkelijke instanties of kloosters.

Met een pelgrimgroet.

Jan.

jan@vdtang.nl

Jouw bericht

op het volgende prikbord?
Voor Nieuwsbrief 20,
die 30 augustus verschijnt,
moet je kopie
uiterlijk inleveren op 23
augustus a.s.!

Volgende nieuwsbrief : 30 augustus 2013; het magazine Omnes 7 wordt 25 oktober a.s. bezorgd!

Als je wilt dat we je naam uit onze verzendlijst verwijderen, klik dan op de link in de mail!!.

Vragen of opmerkingen? Stuur een e-mail naar info@pelgrims wegen.nl

